

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
EDUC-527DL	Ανάπτυξη και Παθολογία της Γλώσσας σε Παιδιά με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες	9
Προαπαιτούμενα	Τμήμα	Εξάμηνο
Κανένα	Παιδαγωγικών Σπουδών	Χειμερινό/Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος	Γνωστική Πεδίο	Γλώσσα Διδασκαλίας
Επιλογής	Ειδική Εκπαίδευση	Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών	Διδάσκων	Έτος Σπουδών
2 ^{ος} κύκλος	Δρ Δημήτρης Στασινός	1 ^ο /2 ^ο
Μέθοδος Διδασκαλίας	Πρακτική Άσκηση	Συναπαιτούμενα
Εξ Αποστάσεως	N/A	Κανένα

Στόχοι του μαθήματος

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι οι φοιτητές να:

- Κατανοήσουν τη σκοπιμότητα μιας βαθύτερης γνώσης που αφορά στη γλωσσική συμπεριφορά –φυσιολογική και παθολογική- ατόμων με ειδικές ανάγκες και να καταστούν πλέον ευαίσθητοι στην περιοχή αυτή.
- Εμβαθύνουν με συστηματικό τρόπο-θεωρητικά και εργαστηριακά- σε βασικά θέματα γλωσσικής ανάπτυξης και γλωσσικών ελλειμμάτων (διαταραχών) παιδιών με ειδικές ανάγκες στο σύνολό τους και στις επιμέρους ομάδες λαμβάνοντας υπόψη τη συγκεκριμένη ανεπάρκειά τους –νοητική, αισθητηριακή, μαθησιακή, επικοινωνιακή.
- Ενημερωθούν και διεισδύσουν στην πρόσφατη επιστημονική βιβλιογραφία και γνωρίσουν τα δεδομένα και τη σωρευμένη σχολική εμπειρία σε διεθνές επίπεδο που αφορά στην προσέγγιση της γλωσσικής ανάπτυξης και παθολογίας της γλώσσας ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Γνωρίσουν τις πρόσφατες θεωρητικές και διδακτικές προσεγγίσεις στην περιοχή αυτή και να καταστούν ικανοί να μελετήσουν σε βάθος και εφαρμόσουν σύγχρονες στρατηγικές σχολικής εργασίας και διδασκαλίας παιδιών με ειδικές ανάγκες που παρουσιάζουν γλωσσικά ελλείμματα σε συνάρτηση με την κύρια ανεπάρκειά τους.
- Διεξάγουν μικρής κλίμακας έρευνα που θα αφορά στην καταγραφή γλωσσικών ελλειμμάτων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και με απώτερο στόχο τη μετουσίωσή τους σε εκπαιδευτική πράξη.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

1. Κατανοήσουν ότι η βαθύτερη γνώση τους σε βασικά θέματα γλωσσικής ανάπτυξης και παθολογίας της γλώσσας ατόμων με ειδικές ανάγκες είναι απολύτως αναγκαία για το σύγχρονο εκπαιδευτικό που εργάζεται στο συνηθισμένο σχολείο ή σε ειδική σχολική

μονάδα.

2. Εντοπίζουν έγκαιρα περιπτώσεις παιδιών με ειδικές ανάγκες που (θα) παρουσιάζουν γλωσσικά ελλείμματα και (να) συνεργάζονται με ειδικούς της διαγνωστικής ομάδας για την αντιμετώπισή τους.
3. Χρησιμοποιούν τις κατάλληλες διδακτικές μεθόδους και λογισμικά στη σχολική τάξη για την αποτελεσματική διαχείριση παρόμοιων περιπτώσεων.
4. Αξιοποιούν τη γλωσσική αποκατάσταση ή βελτίωση των παιδιών αυτών για μια αποτελεσματικότερη μάθηση στο σύνολο των μαθημάτων του σχολείου και την προώθηση της επικοινωνιακής τους κουλτούρας.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Λόγος και γλώσσα: Εννοιολογικές προσεγγίσεις και ο κοινωνικός ρόλος.
- Το κανονιστικό σύστημα της γλώσσας και η συσχέτισή της με άλλες γνωστικές λειτουργίες.
- Στάδια και παράγοντες γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού.
- Θεωρητικές προσεγγίσεις στην πρόκτηση της γλώσσας.
- Παθολογία-διαταραχές του προφορικού λόγου: Σημειολογία, αίτια, συχνότητα, μορφές-τύποι, θεραπεία-αντιμετώπιση.
- Παθολογία-διαταραχές του γραπτού λόγου: Σημειολογία, αίτια, συχνότητα, μορφές-τύποι, θεραπεία-αντιμετώπιση
- Ειδική μαθησιακή (γλωσσική) δυσκολία-δυσλεξία
- Γλωσσική ανάπτυξη και γλωσσικά ελλείμματα παιδιών με ειδικές ανάγκες (ιδιαίτερη αναφορά στις κατηγορίες νοητικής υστέρησης, αυτισμού, αισθητηριακής ανεπάρκειας, επικοινωνιακού ελλείμματος, φυσικής-κινητικής ανεπάρκειας, πολιτισμικής ετερότητας, πολλαπλής διαταραχής, προβληματικής συμπεριφοράς και μαθησιακών δυσκολιών).
- Αντιμετώπιση-θεραπεία γλωσσικών ελλειμμάτων παιδιών με ειδικές ανάγκες στο πλαίσιο της inclusive education και του ψηφιακού σχολείου.

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαδίκτυακή παρουσίαση, διαδικτυακή συζήτηση, δραστηριότητες σε εβδομαδιαία βάση.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

Διαμορφωτική αξιολόγηση – ανατροφοδότηση, Ατομική εργασία, Ομαδική εργασία – παρουσίαση, Τελική εξέταση.

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Language and communication in mental retardation	Sheldon Rosenberg, Leonard Abbeduto	Erlbaum	1993	9781134743896

Language, reading and learning disabilities	Alexander Bannatyne	Charles C. Thomas.	1971	978-0398021825
Γλωσσικές δυσκολίες και γραπτός λόγος στο πλαίσιο της σχολικής μάθησης	Μαρία Βλασσοπούλου, Αγγελίνα Γιαννετοπούλου, Μαρία Διαμαντή, Λιουντμίλα Κιρπότιν, Ειρήνη Λεβαντή, Κατερίνα Λευθέρη, Γιολάντα Σακελλαρίου	Εκδόσεις Γρηγόρη	2007	9789603335320
Γλωσσική ανάπτυξη και διαταραχές	Ιωάννης Βογινδρούκας, Θεόδωρος Μαρίνης, Δημήτρης Νικολόπουλος, Θωμάς Π. Νικολόπουλος, Αρετή Οκαλίδου, Χαρίκλεια Πρώιου, Αθανάσιος Χρ. Πρωτόπαπας, Παναγιώτης Σίμος	Τόπος	2008	9789606760662
Διαγνωστικά θέματα λογοθεραπείας	Μαρία Καμπανάρου	Έλλην	2007	9789602869802
Προβλήματα λόγου και ομιλίας	Bruce E. Murdoch Επιμέλεια: Μαρία Καμπανάρου Μετάφραση: Μαρία Ταλαντοπούλου	Έλλην	2008	9789602866078
Η ανάγνωση	Πόρποδας Κωνσταντίνος	Αυτοέκδοση	2002	9789608542341

Δυσλεξία και σχολείο	Δημήτρης Π. Στασινός	Gutenberg (ανατύπωση)	2003	9789600108002
Ψυχολογία του λόγου και της γλώσσας. Ανάπτυξη και παθολογία. Δυσλεξία και λογοθεραπεία	Δημήτρης Π. Στασινός	Gutenberg	2009	9789600113013
Αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές. Από τη βασική έρευνα στην κλινική πράξη	Επιμέλεια: Ιωάννης Βογινδρούκας, Αρετή Οκαλίδου, Σταυρούλα Σταυρακάκη	Επίκεντρο	2010	9789604582624

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Teaching idioms in children who are deaf. Teaching Exceptional Children, 22(4), 14-17	Arnold, Kathleen & Hornett, Danielle		1990	N/A
The bilingual special education interface (2nd edition)	Hermes T. Cervantes, Leonard Baca	Merrill.	1989	9780675208338
Handbook of speech and language disorders	Janis M. Costello, Audrey L. Holland	College-Hill	1986	9780887442377
Dyslexia in context. Research, policy and practice	Angela J. Fawcett & Roderick I. Nicolson	Whurr Publishers.	2004	9780470778012

Dyslexia in different languages. Cross-linguistic comparisons	Επιμέλεια: Nata Goulandris	London: Whurr Publishers	2003	9781861561534
An annotated bibliography of child language and language disorders	Roy Higginson, Brian MacWhinney	Lawrence Erlbaum.	1991	9780805808599
Γλώσσα και ομιλία	Miller George Επιμέλεια: Στέλλα Βοσνιάδου Μετάφραση: Ιωάννα Ετμεκτζόγλου, Ιριάννα Διακίδου, Έφη Παπαδημητρίου	Gutenberg	1995	9789600105773
Every child's language: An in-service pack for primary teachers	Open University	Open University Press	1985	9780905028460
Multilingualism, literacy and dyslexia. A challenge for educators	Lindsay Peer, Gavin Reid	David Fulton	2000	9781853466960
Dyslexia included. A whole school approach	Michael E. Thomson	David Fulton	2003	9781843120025